Roofvogels en uilen in 2017

Teun van Dijk

FOTO: FRANK WARENDORF, BEATRIXPARK, 16-04-2018

Van de Buizerd werden in de regio Amsterdam 69 territoria geteld in 2017

Als lid van de Veldwerkcommissie heb ik een overzicht gemaakt van de broedgevallen van roofvogels en uilen in de regio Amsterdam in 2017. Hierbij is gebruik gemaakt van rechtstreekse meldingen door leden van de vogelwerkgroep en voorts door het zorgvuldig napluizen van meldingen van roofvogels en uilen in het werkgebied van VWGA op Waarneming.nl. Aan de hand van Sovon-interpretatiecriteria heb ik de verzamelde gegevens beoordeeld. Resultaat is het hieronder staande overzicht van al dan niet geslaagde broedgevallen van roofvogels en uilen. Dit overzicht zal zeker niet volledig zijn, want ongetwijfeld zijn er territoria gemist, zeker van uilen zal het aantal meldingen 'onderbelicht' zijn.

Torenvalk 36 territoria

8 territoria zuidkant Amsterdam: Amsterdam-ZO, Bovenkerkerpolder, Middelpolder, Holendrechter- en Bullewijkerpolder, Amstelveen en Schinkelbos. 7 territoria omgeving Schiphol. 4 territoria aan de oostkant van Amsterdam: Vijfhoek/Muiden, Diemerpark, Diemerpolder, Diemerbos en Weesp. 1 territorium op Zeeburg. 9 territoria in Amsterdam-Noord, poldergebied benoorden Amsterdam, Durgerdam, Uitdam,

Bloemendalergouw/Uitdammerdijk, Belmermeer, De Munt, Ransdorp, Zunderdorp, Volgermeer, Ilpendam, rond Gouwzee en op Marken. 7 territoria in het Westelijk Havengebied, Lutkemeerpolder.

Boomvalk 21 territoria

5 territoria aan de zuidkant van Amsterdam: ZO, Groot Duivendrechtsche Polder, Bovenkerkerpolder, Holendrechter- en Bullewijkerpolder, Middelpolder, Amstelveen en Botshol. 2 territoria in het Amsterdamse Bos. 7 territoria aan de oostkant van Amsterdam: Science Park, Amsterdam Oost, Zuideramstel, Diemerpark/Vijfhoek, Diemerbos, Driemond en Weesp. 6 territoria in Amsterdam Noord en het poldergebied ten noorden van Amsterdam: Uitdammerdijk/Durgerdam/Bloemendalergouw, Broekermeer/Volgermeer, Zuiderwoude en Ilperveld. 1 territorium aan de westkant van Amsterdam: Osdorper Bovenpolder/Lutkemeerpolder/ Lijnden.

Slechtvalk 6 territoria

Westelijk Havengebied AEB en Hemwegcentrale, Steigereiland IJburg, Arena, Mondriaantoren en Zuidas.

Sperwer 38 territoria

8 territoria aan de westkant: Lutkemeerpolder, Erasmuspark, Wiedijkpark, Bretten, Geuzenbos, Schiphol/Badhoevedorp en Noordelijke Oeverlanden. 4 territoria aan de oostkant: Science Park, Diemerpark, Nieuwe Oosterbegraafplaats en Oosterpark.
2 territoria aan de zuidkant van Amsterdam: Beatrixpark en Zuideramstel. 1 territorium centrum. 12 territoria ten zuiden van Amsterdam: A'dam ZO, Holendrechter/Bullewijkerpolder, Hoge Dijk, Schinkelbos, Amsterdamse Bos, Aalsmeer, Uithoorn, Bovenkerkerpolder, Middelpolder en Botshol. 3 territoria ten oosten van Amsterdam: Diemen, Vijfhoek en Weesp. 8 territoria in Amsterdam Noord, IJdoorn, Ransdorp, Belmermeer, Rietbroek, Volgermeer en Zeedijk/De Nes.

Havik 29 territoria

10 territoria aan de westkant van Amsterdam: Westgaarde, Eendrachtpolder, Sloterplas, Rembrandtpark, Siegerpark, Bretten, Geuzenbos/Spaarnwoude en Badhoevedorp. 6 territoria aan de zuidkant van Amsterdam: Amsterdam-ZO, Diemerbos, Ronde Hoep, Hoge Dijk, Groot Duivendrechtsche Polder, Middelpolder en Botshol. 6 territoria in het Amsterdamse Bos. 3 territoria aan de oostkant van Amsterdam: Diemerpark/Vijfhoek en Weesp. 4 territoria in Amsterdam Noord en het gebied ten noorden van Amsterdam: Waterland en Ilperveld.

Buizerd 69 territoria

16 territoria aan de westkant van Amsterdam: Sloterpark, Rembrandtpark, Westgaarde/Lutkemeerpolder, Westelijk Havengebied, Geuzenbos, Bretten, Eendrachtpolder, Spaarnwoude en Noordelijke Oeverlanden. 6 territoria rond Schiphol en Badhoevedorp. 1 territorium Vondelpark. 7 territoria in het Amsterdamse Bos/Schinkelbos.

7 territoria aan de oostkant/ten oosten van Amsterdam: Watergraafsmeer, Diemerpark, Diemerbos, Overdiemerpolder, Driemond, Weesp, Kruithoorn/Muiden, Vijfhoek en Weesp. 18 territoria zuidkant van Amsterdam; Buitenveldert, A'dam ZO, Aalsmeer, Amstelveen, Uithoorn, Bovenkerkerpolder, Middelpolder, Groot Duivendrechtsche Polder, Holendrechter- en Bullewijkerpolder, Ouderkerk, Ronde Hoep en Botshol. 14 territoria in Amsterdam Noord en het gebied ten noorden van Amsterdam: Uitdam/ Bloemendalergouw, Poppendammergouw, Belmermeer, Rijperweg, Durgerdam, Zunderdorp, Volgermeer/Broek in Waterland, Zuiderwoude, Rietbroek en Ilperveld.

Wespendief 1 territorium
Amsterdamse Bos.

Bruine Kiekendief 23 territoria
Ilperveld, Uitdammer Die/Barnegat, De Peereboom/De Nes/Binnen-/Buitengouw/ Opperwoud, Rijperweg, Volgermeer/Zuiderwoude/Broekermeer, Bloemendalergouw, IJdoorn/Uitdammerdijk, Groote IJpolder/ Bretten, Lutkemeerpolder/Schiphol, Bovenkerkerpolder, Middelpolder, Ouderkerk/ Ronde Hoep en Botshol.

Steenuil 12 territoria
Bovenkerkerpolder, Ouderkerk – Ronde Hoep en Nes aan de Amstel.

Velduil 0 territoria

Bosuil 30 territoria
Vliegenbos, Westerpark e.o., Grachtengordel, Vondelpark, Reinier Vinkeleskade e.o., Nieuwe Oosterbegraafplaats, Amstelpark, Amsterdamse Bos, Amstelveen, Groot Duivendrechtsche Polder, Duivendrecht, A'dam ZO, Diemen, Ouderkerk, Uithoorn, Middelpolder en Badhoevedorp.

Ransuil 15 territoria
Amsterdam ZO, Weesp, Driemond, Ronde Hoep, Bovenkerkerpolder, Amstelveen, Ouderkerk, Uithoorn, Aalsmeer, Amsterdamse Bos, Osdorperbinnenpolder, Amsterdam-Noord en Waterland.

Kerkuil 9 territoria
Noordelijke Oeverlanden, Diemen, Weesp, Ronde Hoep, Aalsmeer, Bovenkerkerpolder en Waterland.

FOTO: ONNO WILDSCHUT

Een vondst van een volwassen Kerkuil op 27 april 2018 in Weesp.

Totalen In totaal zijn van twaalf soorten roofvogels en uilen territoria vastgesteld. Het ging hierbij om 66 territoria van uilen en 223 territoria van roofvogels. Het is verheugend dat in een door mensen zo dichtbevolkt gebied zoveel roofvogels en uilen aanwezig zijn in de broedtijd. Van de jaren 2003 en 2004 publiceerde Paul J. Marcus een overzicht. Als we die gegevens naast de getallen van de afgelopen jaren zetten, ontstaat het onderstaande overzicht.
We moeten echter wel in het oog houden dat Paul Marcus in zijn artikel zelf al aangeeft dat de gegevens verre van volledig zijn. In acht jaar tijd kan er heel wat veranderen. Hoe het Sperwer, Torenvalk en Boomvalk in de tussen liggende jaren verging weten we helaas niet. Het is heel goed denkbaar dat deze soorten in de tussen liggende jaren een hoger aantal territoria hebben gekend. Vooral mede door Waarneming.nl kon vanaf 2012 een vollediger beeld worden verkregen.

Het valt erg te betwijfelen of bij de uilen de aantallen reëel zijn. De toename kan wellicht grotendeels worden toegeschreven aan toenemende meldingen op Waarneming.nl en aan een toenemende belangstelling voor uilen. Een bijkomend punt is dat in toenemende mate meldingen rond uilen worden vervaagd, waardoor het lastiger wordt om territoria te bepalen.
Hoe verhouden deze Amsterdamse cijfers zich tot het landelijk beeld van deze soorten? Landelijk geeft de Torenvalk sinds 1990 een dramatische afname te zien, terwijl in onze regio gemiddeld een vrij stabiel aantal broedparen aanwezig blijft. Ook de Boomvalk neemt sinds 1985 gestaag af, terwijl die soort bij ons heel stabiel is. De Slechtvalk loopt netjes in de pas met het landelijk beeld. Bij de Sperwer zien we landelijk sinds 2000 een dalende lijn, terwijl het die soort bij ons goed lijkt te gaan. Landelijk lijkt de Havik zijn top te hebben bereikt, ook bij ons is nu een daling te zien. Vanaf de eeuwwisseling laat de Bruine Kiekendief een dalende lijn zien, terwijl bij ons de populatie min of meer stabiel blijft en dit jaar zelfs een topscore behaalt. Na een gestage toename blijft de Buizerd landelijk sinds 2006 op dezelfde lijn. Dat

Vergelijkend overzicht 2003/2004 en afgelopen jaren.

	2003	2004	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Bruine Kiekendief	8	10	10	14	11	18	12	23
Havik	9	10	31	27	27	33	37	29
Sperwer	22	16	32	29	28	30	35	38
Buizerd	9	8	71	57	58	64	63	69
Wespendief	0	0	0	0	1	2	1	1
Torenvalk	1	4	23	27	28	45	31	36
Boomvalk	7	7	26	23	23	23	22	21
Slechtvalk	1	1	4	3	3	4	5	6
Totaal	57	56	197	180	179	219	207	223

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Steenuil	13	11	12	17	16	12
Velduil	0	0	2	0	2	0
Bosuil	13	11	10	19	37	30
Ransuil	14	13	21	22	16	15
Kerkuil	5	5	5	11	12	9
Totaal	45	40	50	69	83	66

FOTO: ROBERT HEEMSKERK

Ransuil in de regio Amsterdam 'vrij stabiel'

komt overeen met het Amsterdamse plaatje. En hoe zit dat regionaal en landelijk met de uilen? Landelijk is de Steenuil sinds 2001 stabiel en ook bij ons is dat het beeld. Bij de Velduil is landelijk na de daling tot 2007 weer enige toename zichtbaar. Dat klopt dus ook met de spaarzame broedgevallen in ons werkgebied. Landelijk is de Bosuil sinds de eeuwwisseling stabiel, maar bij ons kun je spreken van een duidelijke toename. De soort werd in 2016 ook verbazend vaak gemeld binnen de grachtengordel zonder dat meteen sprake was van een broedgeval. Landelijk gaat het droevig met de Ransuil, die sinds 1990 alleen maar een dalende tendens te zien geeft. In ons werkgebied kun je die stand vrij stabiel noemen. De Kerkuil laat landelijk een heel grillig patroon zien.

Bijzondere dank voor het aanleveren van gegevens gaat uit naar, Jan van Blanken, Roely Bos, Philipp Derks, Frank van Groen, Mark Kuiper, Ruud Smit, Fons Bongers en Zainal Haberham.
Raak je op de hoogte van broedgevallen in 2018, dan deze graag doorgeven via tr.vandijk@planet.nl

Geraadpleegde bronnen: De Gierzwaluw jrg 43 nummer 1, juni 2005 pag. 15
Paul J. Marcus – Broedgevallen van roofvogels in Amsterdam in 2003 en 2004
Sovon: Broedvogels in Nederland 2011, pag. 144
Grafieken van Nederlandse indexen
Sovon: Broedvogels in Nederland 2012, pag. 76 (Kerkuil) en 114 grafieken van Nederlandse indexen
Sovon: Broedvogels in Nederland 2013, pag. 124, 125 en 127. Grafieken van Nederlandse indexen.
Sovon: Broedvogels in Nederland 2014, pag. 51, 78-81 en 126-129 Grafieken van Nederlandse indexen.
Sovon Vogelbalans 2014 pag 14 e.v.
Sovon: Broedvogels in Nederland 2015, pag. 54-55 en 130-131 Grafieken van Nederlandse indexen.